

Албул Ірина Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна
albuliv1977@gmail.com

НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД ГРОМАДИ м.УМАНІ

Умань – місто обласного підпорядкування Черкаської області. Перша згадка про Умань датована 1616. До сьогодні місто пройшло довгий й тернистий шлях розвитку, проте здобуло право називатися містом з високим рівнем надання соціальних послуг у громаді.

Процеси децентралізації кинули виклик сформованій в Україні системі надання соціальних послуг. Гостро постали питання про те, як мають взаємодіяти учасники системи в нових умовах, як має бути розмежовано повноваження між різними рівнями територіальних організацій у наданні послуг, яким чином стимулювати розвиток ринку соціальних послуг [2].

Окремі відповіді на такі питання мають місце у діяльності Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради – основного координуючого органу місцевої влади щодо соціального захисту уманчан. Так, основним завданням управління є забезпечення реалізації державної соціальної політики в місті Умань у сфері соціального захисту населення, а саме:

забезпечення реалізації державної політики у сфері соціально-трудова відносин, оплати і належних умов праці, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, та тих, які підлягають звільненню із Збройних Сил України та інших військових формувань; організацію ефективного співробітництва місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з профспілками та їх об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями;

забезпечення реалізації державної політики з питань соціального захисту населення, підтримки сім'ї, попередження насильства в сім'ї;

забезпечення рівності прав чоловіків та жінок, оздоровлення та відпочинку дітей, протидії торгівлі людьми, виконання програм і здійснення заходів у цій сфері; призначення та виплата соціальної допомоги, компенсацій та інших соціальних виплат, встановлених законодавством України, надання субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;

організація соціального обслуговування населення, здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг, у тому числі соціального супроводу сімей/осіб, шляхом розвитку спеціалізованих закладів, установ та служб та

залучення недержавних організацій, які надають соціальні послуги; розроблення та організація виконання комплексних програм та заходів щодо поліпшення становища соціально вразливих верств населення, сімей та громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, та всебічне сприяння в отриманні ними соціальних виплат та послуг за місцем проживання, перебування;

забезпечення соціальної інтеграції інвалідів, сприяння створенню умов для безперешкодного доступу інвалідів до об'єктів соціальної інфраструктури; реалізація державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, розроблення та виконання відповідних регіональних програм;

здійснення нагляду за додержанням вимог законодавства під час призначення (перерахунку) та виплати пенсій органами Пенсійного фонду України;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи;

розроблення та організація виконання комплексних програм та заходів щодо забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків та жінок, протидії торгівлі людьми [3].

До складу Центру соціальних послуг входять такі структурні підрозділи: відділення соціальної допомоги вдома; будинок Милосердя, 3 стаціонарних відділення для постійного або тимчасового проживання громадян (Будинок ветеранів), відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги – відділення благодійної діяльності, Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок"; Центр професійної реабілітації інвалідів; Центр обліку бездомних осіб; Центр обслуговування бездомних та звільнених осіб із структурними підрозділами, Реабілітаційний комплекс для людей з особливими потребами.

У Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Пролісок» здійснюється соціальна, педагогічна, психологічна та медична реабілітація без відриву від сім'ї.

У Центрі професійної реабілітації інвалідів відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України з інвалідами проводиться професійне навчання з таких професій: секретар-друкарка, взуттьовик з ремонту взуття, оператор комп'ютерного набору та квіткарка з подальшим врученням посвідчення про набуту професію та працевлаштуванням.

Центр обліку бездомних осіб та Центр обслуговування бездомних та звільнених осіб надають необхідні соціальні послуги бездомним, звільненим з місць позбавлення волі та нарко- і алкоголезалежним особам: тимчасова реєстрація, харчування, одяг і взуття, поновлення документів, направлення на медичне обстеження, допомога у працевлаштуванні. З цими особами проводяться заходи щодо запобігання поширення наркоманії та ВІЛ/СНІДу, інтеграції їх у суспільство.

У Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами працює відділення соціально-медичних послуг, в якому за направленнями та путівками управління праці та соціального захисту населення надаються соціально-медичні послуги інвалідам та ветеранам праці.

Окремої уваги варте питання інклюзивного туризму. Так, за співпраці Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради з КЗ «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи ЧОР» в Умані впроваджуються інноваційні послуги із інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, як одного з активних видів реабілітації. Саме цей сучасний вид туризму дозволяє включити у туристичну діяльність будь-яку людину, незалежно від її фізичних можливостей, з урахуванням особливостей її фізично-психологічного стану і забезпеченням доступності до об'єктів туристичної інфраструктури. Послуги відділення інклюзивного соціально-реабілітаційного туризму є потужним мотивованим засобом активної реабілітації через надання соціальних послуг у сфері «зеленого», «історичного», «релігійного туризму», без обмежень, доступних для всіх. Головною метою цього відділення стало створення системи заходів спрямованих на соціально-психологічну реабілітацію особи з інвалідністю, її адаптацію та покращення рівня життя з врахуванням потреб та можливостей кожної людини; розробка таких туристсько-екскурсійних маршрутів (або об'єктів), які б були доступні, в першу чергу, для осіб з інвалідністю, особливо тим, які для руху використовують інвалідний візок, палиці, милиці та стоїки.

Отже, досвід Умані є свідченням наявності реальних повноважень міста щодо надання соціальних послуг, а також результату активних пошуків можливостей, їх реалізації для якісного соціального захисту населення конкретної громади.

Список використаної літератури

1. Кучер Г.М., Кравченко О.О. Інклюзивний соціально-реабілітаційний туризм як складова соціальної роботи у громаді (на прикладі м. Умань). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2019. Вип. 2 (45). С.109-114
2. Семигіна Т.В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання. Вісник АПСВТ, 2019, № 4 URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf
3. Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради URL: <https://umanupszn.gov.ua/>